

Celebrity alebo svätci?

8. ročník ZŠ

Dištančná práca

Mgr. Eva Šimčová

Téma v kontexte ročníka:

- 1. Kto som?
- 2. Kto je človek?
- 3. Ľudskosť
- 4. Dôstojnosť a výkon
- 5. **Kultúra života**

Kl'účové pojmy

- kultúra života, kultúra smrti, hodnoty,
- spoločné dobro,
- celebrity, svätec/svätí,
- dôstojnosť, vzor, svedok,
- svätý Augustín, sv. Martin, sv. Ladislav,
- sv. Katarína Alexandrijská, sv. Alžbeta,
- atribúty

Ciele vyučovacej hodiny

- **Kognitívny:** Ocenit' dôstojnosť svätého života.
Zdôvodniť prínos svätca pre rozvoj kultúry života (ako náboženského hrdinu, svedka viery, vzor pre život, príklad hodný nasledovania).
- **Afektívny:** Nechať sa osloviť vzorom svätých.
Motivovať sa pri výbere birmovného patróna.
- **Psychomotorický:** V životopisoch svätých nájsť prvky života v dôstojnosti.
Formovanie postojov spolupatričnosti s miestnou Cirkvou, vytvorenie životopisu svätca – patróna farnosti, osobného patróna.

Obsahový štandard:

- kultúra – rozvoj človeka, rozvoj ľudskej spoločnosti, spoločné dobro
- kultúra života a kultúra smrti (ochrana a prezentovanie hodnôt kultúry života)
- ľudskosť – kresťanský ideál
- svedectvo evanjeliových hodnôt v živote svätca
- vplyv života a príkladu svätca

Výkonový štandard:

Žiak vie

- porovnať hodnoty vytvárajúce kultúru života a kultúru smrti
- zdôvodniť prínos kresťanských hodnôt do súčasnej kultúry
- pomenovať dôležité hodnoty v živote významnej osobnosti
- pomocou vybraných citátov zo Svätého písma poukázať na vplyv Božieho slova v živote svätých
- vybrať dôležité informácie z materiálov o svätcovi (knihy, médiá) a zostaviť jeho životopis
- nakresliť atribút svätca

ROZVOJ KOMPETENCIÍ

- **Komunikačné kompetencie:**

- Žiak
- jasne, účelne a zrozumiteľne a vyjadruje svoje myšlienky a názory
- aktívne počúva, analyzuje, kriticky hodnotí argumenty druhej strany
- správa sa ohľaduplne, pozorne, tolerantne pri vyjadrovaní svojho názoru
- poskytuje vecnú spätnú väzbu

- **Kompetencie k učeniu sa:**

- Žiak
- rozumie symbolickému spôsobu vyjadrovania
- je schopný triediť a vyhľadávať informácie
- kriticky hodnotí nové poznatky ich porovnávaním s dosiahnutými vedomosťami
-

- **Osobnostné kompetencie**

- Žiak
- objavuje rôzne rozmery svojho života, učí sa rozumieť sebe samému a prijímať sa
- je schopný meniť svoje návyky a postoje
- buduje svoju osobnosť

Rozvoj kompetencií

- **Sociálne a interpersonálne kompetencie:**

- Žiak
- je schopný vytvárať vzťahy prostredníctvom komunikácie s inými ľuďmi
- pri práci v skupine si uvedomuje, čo znamená spolupracovať
- rozvíja schopnosť stíšenia sa a sústredenia sa, empatie
- rozlišuje dobré a zlé stránky ľudí, prijíma ich takých, akí sú

- **Občianske kompetencie:**

- Žiak
- objavuje a snaží sa chápať význam osobnej angažovanosti v spoločnosti

- **Kultúrne kompetencie:**

- Žiak
- poznáva a akceptuje kultúrnu rôznorodosť, národné, národnostné a etnické odlišnosti
- rozumie symbolom, ktoré sú obvyklé v našej kultúre

- **Existenciálne kompetencie:**

- Žiak
- objavuje zmysel svojho života
- prijíma svoj život aj životy druhých ľudí ako dar a zároveň výzvu

Prierezové témy

- **Osobný a sociálny rozvoj:** Žiak rozvíja základne zručnosti pre spoluprácu, vie si uvedomiť priority v ľudskom živote.
- **Multikultúrna výchova:** Žiak vníma kultúrnu rôznorodosť ako výzvu na poznávanie a rozvoj osobnosti.
- **Regionálna výchova:** Žiak spoznáva kultúru a tradície vlastného regiónu.
- **Mediálna výchova:** Žiak vyhľadáva a spracováva informácie z rôznych médií.

- **Medzipredmetové vzťahy**
- Geografia
- Slovenský jazyk a literatúra
- Informatika
- Výtvarná výchova
- Dejepis

Štruktúra vyučovacej hodiny

- **Ročník:** ôsmy
- **Názov vyučovacej hodiny:** Celebrity alebo svätci?
- **Pomôcky:** Sväté písmo, PC a dataprojektor, prezentácia, pracovný list, životopisy svätých
- **Metódy:** braimstorming, výklad, riadený rozhovor, práca s pracovným listom, práca so Svätým písmom, tvorba životopisu
- **Stratégia vyučovacej hodiny:** kombinovaná

Priebeh a časové rozvrhnutie vyučovacej hodiny

ÚVOD:

(5 minút)

- **1. Opakovanie učiva - braimstorming**
- Učiteľ na tabuľu napíše do dvoch stĺpcov:
kultúra života/kultúra smrti
- vyzve žiakov, aby povedali aspoň 5 hodnôt, ktoré sú
charakteristické pre tieto kultúry
- učiteľ zapisuje bez komentára na tabuľu jednotlivé výroky
žiakov

(kognitívny cieľ, existenciálne a občianske kompetencie)

HLAVNÁ ČASŤ

1. Tvorcovia kultúry – výklad (10 minút)

- Učiteľ ukáže obrázky rôznych celebrit v prezentácii
- Učiteľ vedie rozhovor so žiakmi – kladie otázky, žiaci odpovedajú na otázky, porovnávajú svoje odpovede s hodnotami, ktoré sú uvedené na tabuli

(afektívny cieľ, kultúrne kompetencie, komunikačné kompetencie)

- **1. obraz: Celebrity**

- Čo dokázal v živote?
- Prečo to robí – čo ho motivuje?
- Ako žije?
- Ako vplýva na ostatných?
- Ako vplýva na teba?

2. obraz: Svätci

- Čo dokázal v živote?
- Prečo to robí – čo ho motivuje?
- Ako žije?
- Ako vplýva na ostatných?
- Ako vplýva na teba?

- Učiteľ zhrnie odpovede žiakov a vedie ich k vyvodu pojmu svätec.
- Získané vedomosti si zapíšu do zošita.
- Napríklad: *Svätec je ten, kto rozvíja svoju ľudskosť pod vplyvom Božieho slova a pod vplyvom Božej milosti stáva sa vzorom hodným nasledovania. V maximálnej miere plní príkaz lásky.*

(psychomotorický cieľ, kompetencie k učeniu sa)

2. Svedectvo – motivácia pre skupinovú prácu

(5 minút)

- Na príklade sv. Augustína učiteľ vysvetlí prácu v skupine – jednotlivé položky pracovného listu:
- **3. obraz** – textová forma pracovného listu (viď príloha č. 1)
- Celé meno: **Aurelius Augustinus**
- Obdobie, miesto, kde žil: * **rok 354 v Tagaste v Numídi**
+ **rok 430 Hippo (severná Afrika)**
- Rodina: **otec Patrícus, matka Monika (svätá), brat, sestra, družka, syn**
- Vzdelanie: **študoval rétoriku, rečník na cisárskom dvore a na súd**
- Dôvod zmeny života: **hľadanie pravdy**
príklad života svätých
stretnutie s Božím slovom: „Vezmi a čítaj“ Rim 13, 13-14
- Jeho vplyv na okolie: **priateľstvo – základ spoločenstva**
krst spolu so synom,
mníšska regula,
biskup – obhajca viery
spisovateľ - cirkevný učiteľ
- Vzor pre mňa: **Vyzývaš, Pane, človeka, aby nachádzal radosť,**
keď Ťa chváli, lebo stvoril si nás pre seba,
a nespokojné je naše srdce, kým nespočinie v Tebe.
Miluj a rob, čo chceš.
- Učiteľ upozorní žiakov na zobrazenie svätca a na jeho symbolické označenie na soche, obraze = atribút.

3. skupinová práca

(20 minút)

(4 skupiny cca po 5 žiakov)

Pomôcky: pracovný list, životopis svätca (príloha č.2, 3, 4, 5), Sväté písmo
Učiteľ rozdá žiakom pracovné listy – jeden pre skupinu, Sväté písmo a životopis svätca -

1. skupina sv. Martin (Mt 25, 34–40)
2. skupina sv. Alžbeta (Mt 5, 3-12)
3. skupina sv. Ladislav (Mk 12, 28-34)
4. skupina sv. Katarína Alexandrijská (Mk 10, 28-31)

Na prezentácii na poslednom obraze majú žiaci vyobrazenie týchto svätcov.

Úloha pre prácu skupiny: (15 minút)

1. prečítať životopis svätca
2. doplniť príslušné body v PL
3. vypísať zo SP text podľa zadaných súradníc
4. nakresliť atribút svätca

(kognitívny, afektívny, psychomotorický cieľ, sociálne a interpersonálne kompetencie, osobnostné kompetencie, existenciálne kompetencie)

ZÁVER

- **Upevnenie a formovanie postojov – výstup práce v skupine**
- Po uplynutí stanoveného času hovorca skupiny predstaví triede svätca podľa doplnených údajov v PL.
(komunikačné kompetencie, kultúrne kompetencie, kognitívny cieľ)
- **Domáca úloha:** Učiteľ každému žiakovi dá prázdny pracovný list
(príloha č. 1).
- Žiak zistí v kostole, ktorý pravidelne navštevuje, komu je kostol zasvätený.
- Zapíše získané informácie o ňom do pracovného listu.

Modlitba

Modlitba Pána

Zhodnotenie vyučovacej hodiny:

Učiteľ vyzve žiakov, aby zhodnotili hodinu (čo sa im na hodine páčilo, čo sa dozvedeli nové, ako teraz vnímajú osobnosti svätcov, ich podiel na rozvíjaní kultúry života).

Aké hodnoty v živote svätca ich oslovili, čo ich inšpirovalo na jeho konaní.

PRÍLOHY

- Pracovný list
- Životopis sv. Martina
- Životopis sv. Alžbety
- Životopis sv. Ladislava
- Životopis sv. Kataríny

Celebrity alebo svätci?

Celé meno:

Obdobie, miesto, kde žil:

Rodina:

Vzdelanie:

Dôvod zmeny života:

Jeho vplyv na okolie:

Vzor pre mňa:

Symbol (atribút)

nakresliť

Vyhľadaj vo Svätom písme.....

Svätý Martin

- *316 Sabaria, rímska provincia Panónia , + 8.11. 397 Tours
- Otec - pohanský vojak
- Od 15 rokov vojak do 23 roku (krst)
- Po krste mních, biskup
- Stretnutie so žobrákom (vo sne Pán Ježiš)
- (Mt 25, 34-40)
- Láskový, štedrý, dobročinný, horlivý duchovný pastier
- Starostlivý biskup
- Patrón našej farnosti, diecézy
- Atribúty: vojak na koni roztína plášť mečom pre žobráka
budova kláštora, hus

Svätá Alžbeta Uhorská

- Alžbeta Uhorská, Durínska
- * 1207 Bratislava + 17.11. 1231 Marburg
- Dcéra uhorského kráľa Ondreja II. a Gertrúdy Bavorskej
- Manželka Ľudovíta IV., durínskeho grófa, tri deti
- Výchova šľachtickej na hrade Wartburg v Durínsku
- Smrť manžela, vyhnanie z hradu – kvôli starostlivosti o chudobných
- (Mt 5, 3-12)
- Vzor a nebeská ochrankyňa charitatívnej činnosti, konala skutky milosrdenstva podľa príkladu sv. Františka
- Zomrela v chudobe
- Príklad pre viaceré rehoľné rády a dobročinné organizácie
- V BA sestry alžbetinky OÚSA, Vysoká škola sv. Alžbety – sociálna služba
- Atribút: ruže, rozdávaný chlieb

Svätý Ladislav

- Ladislav I. * 27.6.1040 Poľsko, + 29.7.1095
- Uhorský kráľ v 1077-1095
- Rod Arpádovcov, otec Bela, matka poľská princezná
- Pričinil sa o kanonizáciu prvých uhorských svätcov
- Založil biskupstvo v Záhrebe, obnovoval kostoly, kláštory
- Vzor rytierskeho panovníka – ochranca vdov, sirôt, spravodlivý vládca
- (Mk 12, 28-34)
- Atribút: kráľovské symboly – koruna, žezlo, na odeve kríž
- V BA Kostol sv. Ladislava

Svätá Katarína Alexandrijská

- 290 – 311/313
- Životopisné údaje v podobe legend: dcéra kráľa Kosta
- Pochádza z egyptskej Alexandrie
- Stretnutie s pustovníkom – rozhodnutie sa pre Ježiša Krista
- (Mk 10, 28-31)
- Odmietnutie obetovať pohanským modlám ju priviedlo do väzenia
- Mimoriadna vytrvalosť a výrečnosť – obrana viery pred cisárom Maximinom – mučená a sťatá mečom
- Patrónka dievčat, panien, manželiek, učiteľov, študentov, žiakov, teológov, filozofov a rečníkov
- Patrónka univerzít, knižníc, remesiel – kolárov, hrnčiarov, mlynárov, kníhtlačiarov, šičiek, obuvníkov
- Atribúty: zlomená koleso, palmová ratolesť, meč
- V BA Kaplnka sv. Kataríny na Michalskej ulici

Pramene a použitá literatúra

- - Sopusšková, A., Trebatický, A.: Svätci bratislavských chrámov, domov a námestí.
 - Vydala Bratislavská informačná služba, Bratislava 1996.
- - Šelinga, J.: Spoločne objavujeme dar. 1.diel. DKC, Nitra 2003.
- - Hrablayová, L., Dobrenková L., Gembalová, A., Hurajtová, J.: Dôstojnosť človeka.
 - MP katolíckeho náboženstva pre 8. ročník ZŠ. KPKC, Spišská Nová Ves 2011.
- - Sväté písmo. Nový zákon. Slovenská biblická spoločnosť, Praha 1992.
- **Internet**
- **- obrázky:**
- <http://www.google.sk/imgres?q=sv%C3%A4t%C3%BD+august%C3%ADn&hl=sk&biw=1040&bih=604>
- <http://www.svatyaugustin.estranky.cz/&docid=GE44RtnLq4pTSM&imgurl>
- <http://www.farnostnovavesnadvahom.sk/farskyuradnovavesnadvahom-sk/7-Zdruzenie-sv-Martina-2-DP>
- http://sk.wikipedia.org/wiki/Sv%C3%A4t%C3%BD_Martin_so_%C5%BEobr%C3%A1kom
- <http://www.alzbetinky.sk/>
- <http://fotky.sme.sk/fotka/135158/svata-alzbeta-durinska-patronka-chudobnych>
- <http://www.praveorechove.com/newsread1.php?newsid=396>
- http://www.kosice.sk/clanok.asp%3Ffile%3Dhistory_erb_lalia.htm&docid=SOI5NI_V3kawrM&imgurl
- http://www.modlitba.sk/images/zaujem/svatci/obr/kat_alex.jpg&w=400&h=500&ei=phLITsujKMPds
- <http://kunerad.host.sk/patroni.html>
- http://www.skalkanadvahom.sk/index.php?strana=symboly_obce
- <http://itaboutfashion.blogspot.com/2011/07/brad-pitt-and-angelina-jolie.html>
- **texty:**
- sv.Martin <http://marianvojtko.blog.sme.sk/c/171456/Co-ma-svaty-Martin-s-husami.html#ixzz1eHRS0wMR>
- sv.Alžbeta http://www.upc.uniba.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=981%3A26-alzbeta-durinska&catid=119%3Auvahy-o-laske-2007-2008&Itemid=155
- sv.Ladislav <http://www.farnost-rajec.host.sk/ladislav.html>
- sv.Katarína http://www.modlitba.sk/htm/zaujem/svatci/svatci_all/kat_alex.htm